

РОЗДІЛ 6

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ, СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

УДК 37.06:373.22:316.362

Барна Х.В.,
кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри теорії та методики дошкільної освіти
Мукачівський державний університет
Ломага К.В.,
здобувач вищої освіти спеціальності 011 «Освітні педагогічні науки»,
ОС «Magisр»
Мукачівський державний університет

ОСОБЛИВОСТІ ВЗАЄМОДІЇ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ З РОДИНОЮ В СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

Діти здобувають освіту, виховуються і навчаються не лише в закладі дошкільної освіти, чи школі. Їх розвиток продовжується і поза стінами закладів – у суспільному середовищі та сім'ї. Сім'я – один із головних виховних інститутів, значення якого у формуванні особистості дитини важко переоцінити. Лише в сім'ї, під керівництвом та з допомогою батьків дитина пізнає навколишній світ у всіх його складностях і багатогранних проявах, тут проходить її громадське становлення, формується світогляд та естетичні смаки [1, с. 41].

Проблеми особистісного зростання дошкільників, їх виховання висвітлюються у працях О. Духновича, І. Огієнка, С. Русової, М. Пирогова, А. Макаренка К. Ушинського, В. Сухомлинський та ін. В. Сухомлинський писав, що у сім'ї шліфуються найтонші грані людини-громадянина, людини-трудівника, людини-культурної особистості. Із сім'ї починається суспільне виховання [3].

У навчально-виховному процесі головний акцент має переноситись із засвоєння певної кількості знань на виховання особистості з урахуванням її унікальної природи, і вже на цій основі формувати у неї моральні цінності. Творче спілкування з родиною – те головне, що допомагає вихователю успішно впливати на розвиток особистості кожної дитини, формує ціннісне ставлення до сім'ї. Тому авторитет педагога – його професійність, високі моральні, комунікативні якості, усвідомлення гуманістичних цінностей педагогічної професії, тактовність та інші, повинні стати цьому запорукою. Необхідність і важливість співробітництва сім'ї і дошкільного закладу є очевидною і незаперечною. Батьки є першими і головними вихователями дитини. Сім'я закладає фундамент розвитку нахилів, здібностей дитини, моральних якостей. Сімейні духовні цінності, ідеали, прагнення визначають потреби дітей. Діти, особливо на ранніх ступенях свого розвитку, намагаються повторювати вчинки і дії дорослих, що їх оточують. Пояснюється це тим, що в них ще нема достатніх знань і життєвого досвіду. В силу цього вони й намагаються наслідувати дорослих і насамперед своїх батьків. [2, с. 183]

Серед функцій, які визначають діяльність вихователя закладу дошкільної освіти є активна взаємодія з батьками вихованців. Тому підготовка студентів до виконання цих обов'язків є сьогодні досить важливою і потребує уваги у системі формування майбутнього професіонала. Вихователь закладає фундамент співпраці закладу дошкільної освіти і сім'ї, формує перший досвід взаємостосунків батьків і дошкільного закладу, згуртовує батьківський колектив, сприяє підвищенню рівня педагогічної культури батьків та ін. Співпрацюючи з родиною, вихователь розв'язує три основні завдання:

- забезпечує позитивні взаємовідносини з дітьми;
- встановлює стосунки взаємної довіри і поваги з батьками;

- організовує активну виховну взаємодію з родиною, спираючись на єдність моральних і педагогічних вимог до дитини.

Вихователь спирається у вихованні дітей на сім'ю, направляючи їх у гуманістичне русло. Саме у закладі дошкільної освіти спостерігається найтісніший контакт з родиною. Він повинен розуміти проблеми сучасної сім'ї і робити все від нього залежне, щоб процеси сімейного та дошкільного виховання були узгоджені. І від педагога залежить усвідомлення і сприйняття батьками принципів гуманістичної педагогіки.

Вихователь повинен звертати увагу батьків на підтримку віри дітей у свої сили, визнання самостійності, підкріплювати своїм схваленням, похвалою, допомогати дітям у оволодінні навичками колективного життя, у засвоєнні норм поведінки. Процес спільної роботи з батьками дошкільників буде ефективним за умови дотримання педагогом психолого-педагогічних вимог:

- використання заходів, спрямованих на підвищення авторитету батьків;
- довіра до виховних можливостей батьків;
- педагогічний такт, неприпустимість необережного втручання в життя сім'ї;
- життєстверджувальний, мажорний настрій при розв'язанні проблем виховання, опора на позитивні риси дитини;
- орієнтація на успішний розвиток особистості.

З давніх часів люди усвідомлювали значущість родини для всебічного розвитку особистості. Висока відповідальність батьків перед суспільством вимагає від них значних знань у галузі педагогіки, психології, фізіології, валеології. Тому завдання батьківського всеобучу передбачають: знайомство батьків з основами педагогічних, психологічних, правових знань; забезпечення єдності виховної взаємодії дошкільного закладу та сім'ї; узагальнення та розповсюдження позитивного досвіду виховання; попередження батьків про уникнення найпоширеніших помилок; залучення батьків до активної участі у виховному процесі, оволодіння знаннями про надання дитині допомоги у період адаптації в групі, об'єктивно оцінювати результати навчання та результати діяльності дитини, не допускати перебільшення вимог стосовно її успішності й поведінки; обізнаність з особливостями психічного розвитку, виховання та навчання дітей дошкільного віку; дотримання позиції рівноправності, визнання важливості батьків у співпраці, вияв любові, захопленістю їхньою дитиною; пошук нових форм співпраці.

Формування педагогічної культури батьків може реалізовуватися у таких формах: "круглі столи", конференції, дискусії, практикуми, університет педагогічних знань, батьківський лекторій, вечори запитань і відповідей, спостереження за діяльністю педагога та дітей, знайомство з сучасними методиками, технологіями навчання та виховання, консультування тощо.

Ефективність їх у підвищенні компетентності у питаннях сімейного виховання залежить від актуальності питань, зрозумілої відповіді на них, індивідуального підходу до кожної сім'ї; спільна діяльність батьків, вихователів, дітей, де батьки мають змогу долучитися до позитивного досвіду інших родин, обмінюватись досвідом. Тільки завдяки високій культурі педагогів та батьків можна досягти ефективної взаємодії.

Список використаних джерел

1. Дворук О. І. Процес виховання очима дитини / О. І. Дворук; Відп. ред. Г. В. Луценко // Педагогіка та конкретні методики. – Черкаси: «Родзинка», 2006. – С. 109.
2. Семиченко В. А. Психологія та педагогіка сімейного спілкування: Навч. посібник. - К.: Веселка, 1998. - 210, с.
3. Сухомлинський В. О. Батьківська педагогіка / В. О. Сухомлинський. – К. : Радянська школа, 1979. Т. 5. – 1979.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>